

gradivo za medije

NOVINARSKA KONFERENCA **Lovske zveze Slovenije in Ribiške zveze Slovenije** *torek, 3. december 2019*

Odlok tudi letos ne bo sprejet pravočasno

Posledice nespametne politike upravljanja z divjadjo so letos dobro vidne. Ob zmanjševanju števila jelenjadi in srnjadi ter hkratnem povečevanju tropov zveri je namreč logična posledica, da volkovi poiščejo hrano tudi na pašniku. Ključni problem je preprečevanje lova z vsemi sredstvi, pri čemer so nevladne organizacije pri uporabi pravnih sredstev velikokrat učinkovitejše od pristojnih strokovnjakov na Ministrstvu za okolje in prostor. Ne glede na škodo, mnenja in pozive je resnica preprosta – sorazmerje med populacijami mora obstajati. Zavedati se moramo, da je volk boljši selektor pri divjadi kot lovec, zato je obstoj volka nujen. Danes je stopnja razumevanja upravičenosti obstoja divjadi v naravnem okolju veliko večja, žal pa se zaradi napak pri (ne)upravljanju z zvermi zmanjšuje stopnja sobivanja.

Pričakujemo, da v prihodnje poseganja v populacije ne bomo več reševali z interventnimi zakoni in političnimi pritiski, temveč argumentirano, na strokovnih temeljih, kot je bila večletna uspešna praksa. Kljub dogovorom in ponovnem imenovanju več delovnih skupnih smo razočarani nad dolgotranjostjo postopkov na Ministrstvu za okolje in prostor. Zadnja leta vztrajno zahtevamo, da se morajo priprave na sprejem odloka, ki omogoča poseganje v populacijo medveda in volka, začeti na začetku leta, da je mogoč začetek izvajanja odstrela v oktobru, kar bi sploh pri medvedu pomenilo učinkovito zaustavitev rasti številčnosti. Kljub vsem dogovorom tudi letos omenjeni odlok ne bo sprejet pravočasno.

Velik izziv ostaja vrnitev odvzetih zemljišč

Velik izziv ostaja vrnitev zemljišč, odvzetih lovskim družinam po 14. členu Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Ne kot nam ponuja kmetijsko ministrstvo, to je z brezplačnim najemom, temveč na način, kot je to z istim zakonom omogočeno pašnim skupnostim. V kolikor društvo dokaže, da je zemljišče pridobilo odplačno, se vpiše lastninska pravica društvu, ki ima pogodbo o nakupu. Tukaj dobro sodelujemo tako z Ribiško zvezo in Planinsko zvezo Slovenije, ki imajo podobno težavo in jim sklad odvzema zemljo, ki so jo kupili! Zato menimo, da je sprememba tega zakona naloga vseh vodstev zvez, katerih člani so bili prizadeti.

Za izvajanje javnih nalog LZS prvič sredstva iz državnega proračuna

Osnovna naloga LZS je, da zagotavlja stalno izobraževanje vseh naših članov. V letošnjem letu se je različnih izobraževanj udeležilo 4.000 naših članov. Izobražujemo tudi nove generacije lovcev, to je lovske pripravnike – letos jih imamo več kot 500. Doslej smo lovci izobraževanja financirali sami, ker menimo, da lahko z divjadjo upravljamo zgolj na znanstven način in z znanstvenimi metodami. Sprememba Zakona o divjadi in lovstvu zdaj omogoča, da bomo letos za izvajanje javnih nalog prejeli do 50.000 evrov z državnega proračuna. Znesek ni visok, je pa korak v pravo smer, da bi v prihodnje ustrezno ovrednotili naše delo.

Gradnja Nacionalnega lovskega centra v Lukovici

Lovska zveza Slovenije je leta 2016 kupila 6.000 kvadratnih metrov veliko zazidljivo zemljišče s pogledom na Gradiško jezero za potrebe bodočega Nacionalnega lovskega centra z možnostjo dograditve muzeja. Čeprav smo se že ob nakupu zavedali, da je potreben čas, da občina Lukovica uredi prostorske akte, to je sprejme občinski podrobni prostorski načrt, smo kljub vsemu pričakovali, da bo potekalo hitreje. Upamo, da bomo v prihodnjem letu lahko začeli s postopki pridobivanja gradbenega dovoljenja.

mag. Lado Bradač, predsednik Lovske zveze Slovenije

Afriška prašičja kuga že v 12 evropskih državah!

Afriška prašičja kuga (APK) se nezadržno širi; po zadnjih podatkih je APK prisotna že v 12 državah članicah Evropske unije. V letu 2019 se je razširila v Srbijo (v bližino meje z Romunijo), v Bolgarijo (v bližini meje z Grčijo) in Belgijo, že drugo leto se z APK borijo na Madžarskem in Poljskem. Na Madžarskem se je letos iz vzhodnega dela razširila čez Donavo, na Poljskem pa se je zgodil preskok iz vzhodnega dela države v tri okrožja ob mejo z Nemčijo. Le še vprašanje časa je, kdaj bo dosegla tudi Slovenijo. Kljub temu se priprava izrednega zakona o APK pri nas vleče že dve leti! Slovenska vlada mora zagotoviti financiranje.

Na podlagi izkušenj iz okuženih držav so ukrepi ob izbruhu APK naslednji: razglasi se okuženo (cca 10 km²) in ogroženo območje (tudi preko 100 km²). Prvo, okuženo območje se mora ograditi z mrežo in električnim pastirjem, prepove se lov in vsak vstop ljudi na okuženo območje, po določenem času se izvaja ekstenziven lov z vsemi tehničnimi pripomočki, s ciljem, da se prašiči ne oddaljujejo. V lov se vključijo tudi specialne enote policije in/ali vojske v spremstvu lovcev. V drugem, ogroženem območju se izvaja stalen lov (brez pogonov) s tehničnimi pripomočki, vse uplenjene divje prašičje pa je potrebno veterinarsko pogledati. Kot poudarja Evropska agencija za varnost hrane (EFSA), je bistveni pogoj za zaustavitev širjenja APK tesno sodelovanje veterinarjev in lovcev.

Novela zakona o orožju

Pripombe Lovske zveze Slovenije na predlog novele zakona o orožju so povezane z lovsko opremo, lovskim orožjem in načini ter pogoji uporabe lovskega orožja. Novi zakon o orožju bi moral smiselno dopustiti uporabo umetnih virov svetlobe in supresorjev (dušilcev) zvoka. EU uredba o orožju namreč ne postavlja nobenih omejitev za uporabo teh tehničnih pripomočkov. Strel v zgodnjih jutranjih ali poznih večernih urah pogosto vznemiri občane, ki nemalokrat prijavijo kršitve javnega reda in miru policiji. Uporaba supresorjev pri lovu je brez dvoma tudi v interesu javnega zdravja, saj smo tveganju poškodbe sluha izpostavljeni praktično vsi lovci.

Zagovarjamo stališče, ki je bilo potrjeno ob sprejetju sprememb Evropske orožne direktive, da spremembe orožne zakonodaje zaradi preprečevanja terorizma ne smejo vplivati na sedanje zakonite lastnike orožja. V primerjavi z drugimi državami ima Slovenija že sedaj eno najstrožjih zakonodaj (obvezni zdravniški pregledi, preverjanje oseb pred izdajo orožnih listin, izredni in redni pregledi, obvezno podaljševanje orožnega lista), pred pridobitvijo orožja je potrebno uspešno opraviti usposabljanje za varno ravnanje z orožjem in narediti izpit ...).

Srečko Žerjav, direktor Strokovne službe LZS

Upravljanje z divjadjo v letu 2019

Leto 2019 je na področju upravljanja z divjadjo in delovanja naše komisije zaznamovalo burno dogajanje glede upravljanja z zvermi. Zaradi ustavitve izvajanje odloka RS za odvzem medvedov iz narave so nastale nevzdržne družbene razmere, ki jih je država reševala s sprejetjem Zakona o interventnem odvzemu osebkov rjavega medveda in volka iz narave. Lovci smo bili vključeni v izvajanje zakona ter vseskozi opozarjali, da tovrstni način upravljanja s populacijo ni strokoven in ni v skladu s lovsko etiko. Od države pričakujemo, da bo zagotovila strokovno ustrezno ter zakonsko nedvoumno upravljanje, ki bo na osnovi dolgoletnih pozitivnih izkušenj upoštevalo vso kompleksnost varovanja in upravljanja tako z medvedom kakor tudi z volkom.

Upravljanje s parkljarji sledi desetletnim načrtom, ki se iztekajo. Iz lovišč prihajajo opozorila in pripombe na upravljanje, ki jih bomo na LZS proučili in jih upoštevali pri oblikovanju izhodišč za naslednje dolgoročne lovsko upravljalvske načrte. Predvsem pričakujemo ustrezno ovrednotenje vpliva zveri na nekatere populacije ter tudi spremenjene razmere v okolju. Nedvomno pa bo upravljanje z divjadjo precej odvisno od razmer, povezanih z afriško prašičjo kugo.

Na osnovi rezultatov CRP projekta in ostalih prizadevanj LZS je bil šakal umaknjen iz Uredbe o zavarovanih živalskih vrstah. S tem je izpolnjen pomemben pogoj za učinkovitejše upravljanje s to, za slovenske razmere razmeroma novo živalsko vrsto. Kljub zaključku ciljnega raziskovalnega projekta lansko leto, še vedno poteka tako monitoring šakala kot tudi nekatere raziskave (npr. telemetrično spremljanje osebkov, analiza telesnih in drugih značilnosti šakalov), pri katerih lovci tesno sodelujejo z raziskovalci oz. z LZS.

LZS je intenzivno vključena v izvajanje LIFE Lynx varstvenega projekta. Poleg vodenja enega delovnega sklopa smo slovenski lovci vključeni tudi v druge aktivnosti v okviru projekta. Tako so člani LD Loški potok intenzivno sodelovali pri pripravi prilagoditvene obore ter skrbeli za romunskega risa v obdobju pred izpustitvijo v slovenske gozdove. Prav tako so člani lovskih družin sodelovali pri intenzivnem spremljanju pojavljanja risov z organiziranim foto monitoringom ter članom projektne skupine sporočali podatke o opažanjih znakov prisotnosti risov.

Pričeli s pilotnim telemetričnim spremljanjem poljskega zajca

Spremenjene razmere v okolju imajo še največji vpliv na t. i. malo divjad, nekatere vrste ptic ter poljskega zajca. V okviru komisije smo skupaj z upravljavci lovišč pričeli s pilotnim telemetričnim spremljanjem poljskega zajca. Prri manjkuje nam teoretičnega znanja o tej vrsti v naših razmerah. Ovrednotenje vpliva kmetijskih politik, klimatskih sprememb in drugih dejavnikov na populacije male divjadi ni možno brez boljšega poznavanja osnovnih ekoloških in ostalih bioloških značilnosti teh vrst.

prof. dr. Ivan Kos, predsednik Komisije za upravljanje z divjadjo LZS

Strokovno-znanstveno delovanje za sprejemanje razumnih upravljalvskih odločitev

LZS zagovarja, od odločevalcev pa tudi zahteva, da morajo biti odločitve, povezane z upravljanjem populacij divjadi in drugih vrst prostoživečih živali, strokovno podprte oz. morajo temeljiti na ugotovitvah znanstveno-raziskovalnega dela, še zlasti domačih raziskovalcev divjadi. Le-ti so združeni v Strokovno-znanstveni svet LZS, ki omogoča povezovanje znanj in prenos h končnim uporabnikom – lovcem in odločevalcem. Prav zelo dobro sodelovanje med LZS in

slovenskimi raziskovalci divjadi je v letu 2019 omogočilo sprejetje pomembnih odločitev oz. izvedbo aktivnosti, ki so bistvene za boljše upravljanje s populacijami prostoživečih živali v prihodnje; omeniti velja predvsem spremembo statusa šakala, izvedbo mnogih aktivnosti za zmanjšanje števila trkov vozil z divjadjo, pripravo izhodišč za lažje upravljanje z divjadjo v urbanem okolju in na ostalih nelovnih površinah ter prepoznavanje naravovarstvenega pomena okoljskih (t.i. biotehniških) ukrepov, ki jih redno izvajajo slovenski lovci.

Šakal od leta 2020 lovna vrsta divjadi

Od leta 2014, ko je bil šakal s spremembo in dopolnitvijo *Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob* uvrščen med divjad, je imel pri nas in v svetu edinstveni »dvojni status«: bil je divjad in istočasno zavarovana vrsta, kot ga je določala *Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah*. Čeprav je bil divjad, torej ni bil lovna vrsta. Takšen, težko razumljiv dvojni status je povzročal številne težave že z administrativnega vidika (pristojnosti dveh ministrstev so se prepletale oz. niso bile jasno določene), še bolj pa pri sprejemanju smiselnih upravljaljskih odločitev in pri dojemanju konsistentnosti slovenske zakonodaje.

V letu 2019 so ugotovitve sistematičnega monitoringa šakala, ki so pokazale na hitro naraščanje številčnosti ter prostorske razširjenosti vrste, omogočile, da je bil šakal z odločitvijo Vlade RS umaknjen s seznama zavarovanih vrst. Sprememba temelji na strokovno-znanstvenem delu članov LZS in na povsem konkretnih številkah: od novembra 2016 do sredine leta 2019 je bila prisotnost šakalov zabeležena v 1.360 zapisih oz. v 191-ih loviščih; od tega je bila prisotnost teritorialnih osebkov zaznana v 249 območjih (velikosti 3 x 3 km), klateških osebkov pa v dodatnih 112-ih območjih. V letu 2019 je v Sloveniji skoraj zagotovo živelo več kot 1.000 šakalov, do konca novembra jih je bilo evidentirano povoženih 18, kar je več kot kadarkoli prej.

Da so si odločevalci vzeli zelo veliko časa za začetek aktivnega upravljanja s šakalom, ta odločitev pa v celoti temelji na poznavanju stanja in trendov v populaciji, morda najlepše kaže primerjava s Poljsko: tam je bil šakal prvič opažen šele aprila 2015 (v Sloveniji pozimi 1952/53), razmnoževanje vrste je bilo potrjeno leta 2017 (v Sloveniji leta 2009), do konca julija 2019 je bilo od prvega pojavljanja potrjenih samo 15 opazanj (kolikor jih je v Sloveniji lahko samo v nekaj dneh). Kljub temu je šakal na Poljskem status divjadi dobil že leta 2017, loviti pa se ga je začelo v letošnjem letu, torej leto prej kot pri nas!

Sodelovali pri aktivnostih za zmanjšanje povoza divjadi

V letu 2019 so bile v Sloveniji izvedene številne aktivnosti za zmanjšanje števila trkov vozil z divjadjo, ki jih brez sodelovanja LZS in članov lovske organizacije nikakor ne bi bilo mogoče izvesti. Te aktivnosti namreč temeljijo na natančnih podatkih, ki jih zagotavljajo lovci in so v ustrezni prostorski resoluciji dostopni v lovsko-informacijskem sistemu, ki ga je razvila LZS; kot takšni omogočajo izbor primernih lokacij za izvedbo odvrtačalnih ukrepov (npr. nameščanje odvrtačal) in kasneje za monitoring njihove učinkovitosti. Pri izvedbi projektov, ki jih financirajo *Direkcija RS za infrastrukturo* (DRSI) in *Družba za avtoceste v RS* (DARS), izvajajo pa domače raziskovalne institucije (*Visoka šola za varstvo okolja*, *Gozdarski inštitut Slovenije*), sodelujejo oz. jih vodijo člani Strokovno-znanstvenega sveta LZS, kar omogoča precej lažji pretok informacij in optimalno izvedbo predvidenih aktivnosti.

Med njimi velja omeniti predvsem: (i) nameščanje zvočnih in svetlobnih odvrtačal (modrih odsevnikov) na več kot 400 km najbolj problematičnih odsekov državnih cest (financer DRSI); (ii) nameščanje zvočnih odvrtačal na vse priključke avtocest (DARS); (iii) razvoj mobilne

aplikacije za neposredno registracijo povožene divjadi na terenu (DRSI); (iv) pripravo strokovnih podlag in projektne dokumentacije za izgradnjo ekodukta oz. zelenega mostu prek AC odseka Vrhnika–Postojna (DARS); (v) začetek aktivnosti za zmanjšanje povoza oz. bolj varno prehajanja živali prek železniških tirov (DRSI).

Divjad v naseljih in drugih nelovnih površinah

Prometnice so nelovne površine, na katerih prihaja do največjih konfliktov med ljudmi in divjadjo, tj. do trkov oz. povoza živali. Vendar je upravljanje s populacijami divjadi močno oteženo oz. pravzaprav onemogočeno tudi na drugih nelovnih površinah, še zlasti v naseljih. S to problematiko se srečuje vedno več upravljavcev lovišč, saj je širjenje naselij in posledično zahajanje divjadi na nelovne površine vedno bolj pogost pojav.

LZS zato podpira izvajanje CRP projekta o divjadi na nelovnih površinah (financerja: MKGP in ARRS); v letu 2019 so slovenski lovci sodelovali pri odlovu lisic in šakalov za spremljanje njihovega prostorskega vedenje s pomočjo telemetrije ter pri zbiranju vzorcev za genetske in prehranske analize. LZS bo sodelovala tudi pri pripravi protokolov ravnanja v primeru pogostejšega zahajanja in večjih konfliktov z divjadjo na nelovnih površinah, pri odločitvah o ravnanju/upravljanju z (invazivnimi) tujerodnimi vrstami (nutrija, pižmovka), problematiki divjadi v urbanem okolju oz. na nelovnih površinah pa bomo posvetili tudi strokovno posvetovanje v sklopu 12. Slovenskega lovskega dne.

Spreminjanje in izgubljanje življenjskega prostora divjadi

LZS se zaveda pomena prenosa znanja in strokovno-znanstvenih dosežkov h končnim uporabnikom in zainteresirani javnosti. Zato vsako leto v sklopu tradicionalnega Lovskega dne organizira strokovno posvetovanje, aprila 2019 na temo *Spreminjanje in izgubljanje življenjskega prostora divjadi*. Na njem so raziskovalci oz. strokovnjaki iz Danske, Madžarske, Srbije, Hrvaške in Slovenije izvedli 13 predavanj, v katerih so izpostavili problematiko spreminjanja in uničevanja življenjskega prostora prostoživečih živali zaradi urbanizacije, intenzivnega kmetijstva, neprimernih rab prostora in/ali zaraščanja odprtih površin. Vsi predavatelji so izpostavili zelo velik pomen aktivnosti, ki jih v okolju kot t.i. biomeliorativne ukrepe izvajajo slovenski lovci, in sicer kot del njihovih vsakdanjih aktivnosti, brez cilja po pridobivanju različnih evropskih sredstev, zaradi česar jih v javnosti vse premalo omenjamo in poudarjamo. Pa čeprav redno vzdržujemo zelo veliko število naravovarstveno zelo pomembnih krajinskih struktur, kot so remize (živice, obmejki), visokogorska travišča, kali in drugi vodni viri.

izr. prof. dr. Boštjan Pokorny, predsednik Strokovno-znanstvenega sveta LZS

110-letnica začetka izhajanja revije Lovec

Ena od pomembnih dejavnosti Lovske zveze Slovenije je založniška dejavnost, ki ima dolgo tradicijo. V letu 2020 obeležujemo že 110-letnico začetka izhajanja revije Lovec. Prva številka glasila Lovec je zagledala luč sveta leta 1910, ko ga je izdalo Slovensko lovsko društvo z namenom, da bi v maternem jeziku začeli redno obveščati lovce in druge bralce, ljubitelje narave in zagovornike varstva narave, jih poučevati o divjadi in njeni smotrni gojitvi (zdaj upravljanju), seznanjati o lovski organizaciji ter širšo lovsko javnost ozaveščati o etičnem, humanem in pravičnem odnosu lovcev do divjadi. Cilj je bil tudi razvijati naravovarstveno miselnost članstva

in ga prenašati v splošno družbeno okolje. Revija je ves čas skrbela tudi za stanje lovskega in narodovega duha, razjasnjevala in tolmačila je družbene dogodke in jih primerjala s stanjem v naravi. Revija Lovec, ki izhaja v **20.000** izvodih, je še danes nenadomestljivo glasilo in informator slovenskih lovcev, prebirajo pa ga tudi drugi ljubitelji narave in simpatizerji lovstva.

Nova knjiga o šakalu

Založništvo LZS skrbi tudi za izdajanje strokovnih knjig z lovsko in naravovarstveno tematiko, ki jih izdajamo v dveh knjižnih zbirkah: Strokovni knjižnici in Zlatorogovi knjižnici. Konec letošnjega leta bo v **21.500** izvodih izšla že 42. knjiga Zlatorogove knjižnice z naslovom »Evrazijski šakal«. Gre za sploh prvo obsežnejše delo (monografijo) o evrazijskem šakalu v našem in tudi evropskem prostoru, ki je nastalo kot plod dela in znanja naših domačih raziskovalcev: dr. Huberta Potočnika, izr. prof. dr. Boštjana Pokornega, dr. Katarine Flajšman in izr. prof. dr. Ivana Kosa. Knjiga obravnava sistematiko in zgodovinski razvoj te vrste zveri in njegovo časovno razširjanje v Evropi in Sloveniji; seznanja nas z biološkimi značilnostmi šakala, medvrstnimi odnosi, v drugem delu knjige pa so zanimiva poglavja, ki analitično obravnavajo šakala in družbo, varstvo in upravljanje z njim v Sloveniji ter nas seznanjajo z izsledki dveletnega monitoringa šakala pri nas.

dr. Arpad Köveš, predsednik Uredniškega odbora založništva LZS

Predstavitev delovanja Ribiške zveze Slovenije v letu 2019

Letošnje leto lahko ribiči označimo kot dokaj uspešno. Veseli smo, da nam je bilo vsaj letos glede škod ribjem življu zaradi onesnaženj ali naravnih nesreč, prizaneseno. RZS je bila v tem času aktivna predvsem na področju sodelovanja z ribiškimi zvezami v sosedstvu in v Evropi ter s sorodnimi nevladnimi organizacijami. Tako smo v letošnjem letu predali Zvezi tabornikov Slovenije predsedovanje Skupine nevladnih organizacij za trajnostni razvoj, ki združuje 7 nevladnih organizacij z več kot 200.000 člani. Še vedno čakamo na razplet problematike lastninjenja kmetijskih zemljišč, na kar smo zaradi vse večjih težav lovskih, planinskih in ribiških družin in društev, bili že drugič primorani opozoriti predsednika Vlade RS s posebnim pismom.

Posebej ponosni smo na dejstvo, da smo bili v septembru gostitelji generalne skupščine Evropske ribiške zveze (EAA) na Bledu ob njenem jubileju. 25-letnici delovanja – zagovarjanja interesov športnih ribičev na evropski ravni. Veseli smo, da je slovenski predstavnik v EAA častni predsednik Borut Jerše, kot član upravnega odbora EAA uspešno zaključil svoje večletno predsedovanje skupini za sladke vode - eni od dveh glavnih delovnih teles EAA. Kot dokaz zaupanja lahko štejemo izvolitev sedanjega predsednika RZS dr. Miroslava Žaberla za člana UO EAA in vodjo skupine za komunikacije. Ker želimo tako evropski kot slovenski ribiči zakonodajalce opozoriti na problematiko ohranjanja ribjih habitatov, smo bili pred kratkim udeleženi na ponovnem odprtju RecFish foruma 26. 11. 2019 v Evropskem parlamentu v Strasbourgu. Prav tako se na RZS vidimo kot vezni člen med ribiškimi zvezami zahodne in centralne Evrope z ribiškimi zvezami na območju jadranskega in donavskega porečja, zato ohranjamo zgledno sodelovanje z vsemi.

Na rednih sestankih s predstavniki MKGP smo izpostavili potrebo po pripravi ribiško-gojitvenih načrtov; temeljnih dokumentov za izvajanje ribiškega upravljanja, z izdajo katerih država že nekaj let zamuja. S predstavniki ministrstva in ribiške inšpekcije smo dogovorili dosledno upoštevanje pravil o ribiških tekmovanjih in prijavljanje nelegalnih tekmovanj za nedovoljene denarne

nagrade. Veseli smo ponovne pridobitve javnega pooblastila za izvajanje višjih oblik izobraževanja v ribištvu za nadaljnjih 10 let.

Letos pa so nas s svojimi dosežki ponovno razveselili ribiški tekmovalci – tokrat reprezentanti v lovu rib z umetno muho. Na evropskem prvenstvu v muharjenju v Črni Gori je slovenska članska reprezentanca osvojila svoj najboljši uspeh – naslov evropskih podprvakov. Na muharskem tekmovanju podonavskih dežel pa je ekipa RD Bled že drugič zapored osvojila 1. mesto in prehodni pokal, prvak tekmovanja pa je bil sam predsednik RZS dr. Žaberl.

Problematika plačevanja vodnega povračila - dvojne finančne obremenitev ribiških družin

Zaplet je povzročila ukinitve določila 11. alineje 125. člena Zakona o vodah iz 2012, ki pravi, da vodnega dovoljenja za drugo rabo vode, ki presega splošno rabo, ni treba pridobiti, če je bila za rabo že podeljena koncesija, podeljena na podlagi drugih zakonov.

Sledili so pozivi agenciji Ministrstva za okolje in prostor ribiškim družinam, da morajo zaradi presejanja splošne rabe vode na svojih stoječih vodah, pridobiti vodno pravico in s tem plačevati vodno povračilo. Ribiči vztrajamo, da v primeru izvajanja ribolova na celinskih vodah, ki sodijo v ribiški okoliš (tekoče in stoječe vode, razen izločenih), ko gre za ribolov, (ena izmed nalog ribiškega upravljanja), ko je vodno telo v ribiško gojitvenem načrtu opredeljeno kot ribolovni revir, in ko za ribolovni revir že plačujemo koncesijsko dajatev kmetijskemu ministrstvu, ribiške družine ne bodo plačevale še druge dajatve za isto vodno telo.

Dejstvo je, da cena za rabo vode za polnjenje ribnika (zadrževalnika, gramoznice), v katerem se v skladu s predpisi o sladkovodnem ribištvu izvaja koncesija ribiškega upravljanja (tč 15.2.1. Priloge Pravilnika o klasifikaciji vrst posebne rabe vode) s sklepom Vlade RS ni določena. Zelo pomembna je ocena Upravnega sodišča RS, da predstavlja izenačitev posebne rabe vode v komercialnem ribniku z rabo vode v ribniku s podeljeno koncesijo za ribiško upravljanje, *kršitev materialnih predpisov*. Po informacijah vodstev ribiških družin, postopki za plačevanje vodnega povračila, ki jih vodi Direkcija za vode RS, kljub tej rzsodbi tečejo naprej z istimi obrazložitvami. Veseli nas, da so bile ribiške družine s pritožbami povečini uspešne in se reševanje teh sporov seli na Upravno sodišče. Tudi javni Zavod za ribištvo Slovenije je kot strokovna institucija na področju ribištva pri nas podal pisno mnenje, da se ribiške družine oprosti od plačevanja vodnega povračila.

Čeprav smo že leta 2015 Ministrstvu za okolje predlagali konkretno spremembo v Uredbi o vodnih povračilih, ki bi sistemsko razrešila ta problem, nismo bili uslišani. Zato ponovno apeliramo na ministra, da v izogib nadaljnjemu pravnemu zapletanju, nemudoma ukrepa v smeri uskladitve zakonodaje, ki ribiškim koncesionarjem ne bo nalagala še dodatnih nerazumnih stroškov.

Problematika ribjih plenilcev

Glede na pravnomočno izdano petletno dovoljenje ARSO 2017-2022 o plašenju kormoranov z odstrelom 139 primerkov kormorana na sezono, delamo na doslednem izvajanju odločb na območjih, kjer je ta poseg dovoljen. Pri tem računamo na pomoč lovskih družin kot same LZS, s katero odlično sodelujemo. O pravilnosti argumentov za zaščito domorodnih ribjih vrst pred kormoranovim plenjenjem po našem mnenju kaže tudi dejstvo, da je država za leto 2018 za deset odstotkov zmanjšala zneske koncesijskih dajatev ribiškim družinam, kjer zaradi nerešenih upravnih postopkov plašenje ni bilo možno.

V zadnjem letu opažamo vse več pojavov prisotnosti vidre v številnih vodotokih, kar nakazuje na njeno uspešno širitev po celotnem državnem ozemlju. Seznanjeni smo bili o škodi zaradi vidrinega plenjena rib matične jate soške postrvi in lipana v ribogojnici RD Tolmin, kot tudi na populacijah drugih rib v gojitvenih in lovnih revirjih drugih ribiških družin. S predstavniki MKGP je bil sklenjen dogovor o uradnem predlogu izdelave monitoringa vidre.

Vprašanje negativnih posledic gradnje HE in MHE na ribji živelj

Veseli smo, da je zaradi okoljske nesprejemljivosti posega - gradnje verige HE na Muri - država odstopila od projekta. To vidimo kot pomemben uspeh skupnih argumentov okoljevarstvenih nevladnih organizacij, tudi RZS, vključenih v kampanjo Rešimo Muro. Kot imetnik statusa stranskega udeleženca v upravnem postopku spremljamo projekt gradnje HE Mokrice. Pozorno spremljamo morebitne novice o predlagani gradnji verig srednjesavskih hidroelektrarn – ocenjujemo, da grožnja za najvitalnejši habitat sulca v Sloveniji še ni prenehala. Nazorno lahko vidimo negativne posledice gradnje HE – skozi spiranje nanosov rečnega mulja v reki Dravi, ki onemogoča preživetje predvsem ribjih mladice. Problem avstrijskega čiščenja zamuljenih akumulacijskih jezer na Dravi očitno še vedno ni rešen, meddržavna nadzorna komisija po našem mnenju tu ne deluje ustrezno. Na RZS smo imeli v maju uvodni razgovor s predstavniki Zveze društev MHE Slovenije o tej problematiki, kjer samo začetek dialoga, kljub nasprotujočim si stališčem, ocenjujemo kot pozitivno.

Posledice klimatskih sprememb na populacije domorodnih vrst rib

Ribiči opažamo vse večje krčenje habitata domorodnih salmonidnih vrst, posebej donavske potočne postrvi, zaradi vpliva klimatskih sprememb. Pred leti skoraj neznan pojav pregrevanja vode, neenakomerne razporeditve padavin in ostali nespametni človeški posegi v rečno okolje poslabšujejo dolgoročno možnost preživetja potočnice, lipana in sulca. Tako spreminjanje habitatov pomeni, da kljub osvojeni umetni vzreji naštetih vrst, ribje mladice v okolju ne morejo več preživeti. Na RZS menimo, da so predvidene zahteve državnih uradnikov o prepovedi vlaganja sicer res tujerodne šarenke in izključnem vlaganju potočnih postrvi, dolgoročno neizvedljive in nerentabilne. Šarenka prebiva pri nas že več kot 130 let. Kot vrsta je mnogo manj dovzetna za povečane temperature voda kot občutljiva potočnica. Šarenka v statistikah ulova športnih ribičev predstavlja največji delež uplenjenih postrvjih vrst v Sloveniji. Prepovedi vlaganja šarenke v odprte vodotoke bi poleg izgube salmonidnih pasov slovenskih rek, pomenilo ogrožanje dobro vzpostavljenega ribolovnega turizma, znanega po celem svetu. O nevarnosti klimatskih sprememb smo se prepričali na primerih drugih alpskih dežel – preteklo leto so v Švici imeli velike probleme s poginjanjem lipana zaradi pregrevanje vode na Renu. Potrebni so bili veliki naporji za ustvarjanje hladnih con, kjer so uspeli zaščititi cca 10.000 rib. Prvič so tak pojav zaznali v letu 2003, ob upoštevanju trenda splošne rasti temperature ozračja so dolgoročne napovedi za populacijo lipana žal slabe.